

RÁMCOVÁ KRITÉRIA A DOPORUČENÍ PRO PODPORU INKLUZE VE VYSOKOŠKOLSKÉM SEKTORU

ERASMUS+
2021 – 2027

OBSAH

1	OBEČNÁ VÝCHODISKA A NÁSTROJE PODPORY	3
1.1	FINANČNÍ PODPORA.....	3
1.2	FLEXIBILITA V DÉLCE MOBILIT – KRÁTKODOBÉ KOMBINOVANÉ MOBILITY.....	3
1.3	PODPORA VE FORMĚ EFEKTIVNÍHO VYUŽITÍ KAPACIT PŘÍJEMCE.....	3
2	VYJÍŽDĚJÍCÍ ÚČASTNÍCI	4
2.1	PODPORA PRO ÚČASTNÍKY S FYZICKÝM, DUŠEVNÍM NEBO ZDRAVOTNÍM ZNEVÝHODNĚNÍM (PODPORA INKLUZE)	4
2.2	NAVÝŠENÍ JEDNOTKOVÝM PŘÍSPĚVKEM	5
3	PŘIJÍŽDĚJÍCÍ ÚČASTNÍCI	8
3.1	ZDRAVOTNÍ POSTIŽENÍ	8
3.2	ZDRAVOTNÍ PROBLÉMY	9
3.3	PŘEKÁŽKY SPOJENÉ SE SYSTÉMY VZDĚLÁVÁNÍ.....	9
3.4	KULTURNÍ ODLIŠNOSTI	10
3.5	SOCIÁLNÍ PŘEKÁŽKY	11
3.6	EKONOMICKÉ PŘEKÁŽKY	12
3.7	PŘEKÁŽKY SOUUISEJÍCÍ S DISKRIMINACÍ	13
3.8	GEOGRAFICKÉ PŘEKÁŽKY.....	14
4	PŘEHLED SAZEB JEDNORÁZOVÝCH NAVÝŠENÍ	15
5	ZÁVĚREČNÁ DOPORUČENÍ	16

1 OBECNÁ VÝCHODISKA A NÁSTROJE PODPORY

V rámci všech svých akcí program Erasmus+ v programovém období 2021–2027 usiluje o prosazování rovných příležitostí a přístupu, inkluze, rozmanitosti a spravedlnosti. Organizace a účastníci s omezenými příležitostmi jsou ústředním prvkem těchto cílů a s vědomím této skutečnosti jim program Erasmus+ nabízí další možnosti a finanční podporu pro překonání jejich bariér v získání mezinárodní zkušenosti.

Možnou podporu účastníků lze rozdělit na tři skupiny nástrojů podle jejího charakteru:

1.1 FINANČNÍ PODPORA

Pravidla programu Erasmus+ umožňují přidělit dodatečnou finanční podporu účastníkům s omezenými příležitostmi dle navazujících pravidel Národní agentury. Jednou z variant je podpora inkluze na základě úhrady způsobilých reálných nákladů. Druhou variantou je pak měsíční jednotkové navýšení pobytového příspěvku. Národní pravidla a doporučení pro uznání dodatečné podpory jsou popsány níže, zvláště pro vyjíždějící a přijíždějící účastníky financované z grantu alokovaného DZS na relevantní projekty.

1.2 FLEXIBILITA V DÉLCE MOBILIT – KRÁTKODOBÉ KOMBINOVANÉ MOBILITY

Jednou z forem podpory účastníků s omezenými příležitostmi je poskytnutí možnosti účastnit se krátkodobé kombinované mobility s virtuální částí. To se týká zájemců o mobilitu, kteří především nemohou pobývat v zahraničí po delší čas kvůli širokému spektru možných překážek a nemohli by se tak do programu zapojit.

1.3 PODPORA VE FORMĚ EFEKTIVNÍHO VYUŽITÍ KAPACIT PŘÍJEMCE

Řada institucí buduje kapacity i v oblasti podpory inkluze. Klíčová je komunikace s těmito dedikovanými pracovišti, která dokážou často zajistit cílenou a efektivní podporu studentům a zaměstnancům se specifickými potřebami. Zároveň daná pracoviště mohou lépe informovat cílovou skupinu o dodatečné podpoře při mobilitách v rámci programu Erasmus+.

Schopnost takové konzistentní podpory, která je navíc kvalitně komunikovaná s partnery, se promítá do kvality projektových žádostí, což přináší konkurenční výhodu.

2 VYJÍŽDĚJÍCÍ ÚČASTNÍCI

O finanční navýšení může žádat každý účastník s omezenými příležitostmi. Účastníkem s omezenými příležitostmi může být účastník s fyzickým, duševním nebo zdravotním postižením, student s dětmi, či student z nižšího socioekonomického prostředí atd.

V případě vyjíždějících účastníků je další finanční podpora vázána na vnitrostátní normy nebo podléhá schválení Národní agenturou dle níže popsaných principů.

Dalším inkluzivním nástrojem v rámci projektů KA1 je krátkodobá kombinovaná mobilita, která je umožněna všem studentům, kteří nemohou vycestovat po dobu dvou a více měsíců. Primárně je určena pro pracující studenty, profesionální sportovce, studenty specifických oborů a další. Vysokoškolská instituce si může identifikovat další cílové skupiny, kterým by krátkodobá kombinovaná mobilita zlepšila dostupnost zahraničního výjezdu. Nastavení těchto cílových skupin je na každé instituci, která má povinnost zvolené cílové skupiny interně ukotvit, aby byl dodržen rovný přístup ke všem studentům.

Finanční navýšení na podporu inkluze je možné kombinovat s jednotkovým finančním navýšením v případě, že oba způsoby navýšení jsou doloženy potřebnými potvrzeními a náklady nejsou duplicitní.

2.1 PODPORA PRO ÚČASTNÍKY S FYZICKÝM, DUŠEVNÍM NEBO ZDRAVOTNÍM ZNEVÝHODNĚNÍM (PODPORA INKLUZE)

Navýšení je určeno pro studenty i zaměstnance VŠ.

Výše finanční podpory představuje 100 % reálných nákladů souvisejících se znevýhodněním účastníka.

Finanční podpora inkluze slouží k podpoření účastníka, který by z důvodu svého znevýhodnění nemohl vycestovat na mobilitu bez další potřebné finanční podpory. Podpora inkluze má za cíl pokrýt požadované specifické náklady vyplývající z daného znevýhodnění účastníka. Mezi takové náklady mohou patřit osobní asistence, bezbariérové ubytování atd.

K získání podpory inkluze musí účastník vyplnit žádost, kde popíše potřebné náklady a jejich výši. Veškeré náklady musí účastník doložit potvrzeními, které dokládají nárok na dané náklady.

Průběh žádosti o podporu inkluze:

- 1) Účastník musí projít výběrovým řízením na mobilitu na své VŠ a informovat o potřebě další finanční podpory.
- 2) Účastník vyplní žádost o podporu inkluze dostupnou na webu DZS/své domácí univerzity. Účastník vyplní část B – minimální požadavky.
- 3) Doloží relevantní potvrzení k žádosti:
 - aktuální lékařskou zprávu, ze které vyplývá nárok na požadované náklady
 - kopii ZTP (pokud ho účastník vlastní)
 - podepsanou studijní smlouvu pro studijní pobyt/praktickou stáž (Learning Agreement)
 - akceptační dopis od přijímající instituce, kde je potvrzeno přijetí studenta a srozumění s jeho zdravotním stavem.

- 4) Koordinátor programu Erasmus+ na VŠ zkontroluje údaje vyplněné účastníkem a požadovaná potvrzení, zdali opravňují požadované náklady. Dále provede revizi rozpočtu.
- 5) Schválení žádosti:
 - a. **do 3 000 € – schvalování na úrovni VŠ** (finální schválení ze strany DZS v rámci závěrečné zprávy)
 - b. **nad 3 000 € nebo v případě asistence – schvalování na úrovni DZS**
 - c. **nad 20 000 € – schvalování na úrovni DZS** (výjimečně v odůvodněných případech).
- 6) Následuje podepsání účastnické smlouvy včetně navýšeného stipendia o podporu inkluze, která byla účastníkovi schválená.
- 7) Během výjezdu si účastník ukládá účetní doklady za schválené náklady.
- 8) Po návratu provede účastník ve spolupráci s koordinátorem vyúčtování na základě doložení všech účetních dokladů.
- 9) K finálnímu schválení ze strany DZS dojde na konci projektového období v rámci závěrečné zprávy.

Příklady nárokovatelných nákladů:

- bezbariérové ubytování
- návštěvy lékařů
- asistenční služby
- speciálně upravené studijní materiály
- potraviny v případě specifických požadavků na stravování
- doprava
- dovozkové služby
- zaslání nadměrných balíků (transport zdravotnického materiálu aj.)
- psychoterapeutické/terapeutické služby v zahraničí

2.2 NAVÝŠENÍ JEDNOTKOVÝM PŘÍSPĚVKEM

Navýšení je určeno pouze pro studentské mobility.

Výše finanční podpory je v případě dlouhodobých mobilit 250 € na měsíc. V případě krátkodobých mobilit se jedná o jednorázové navýšení 150 € při pobytu od 15 dní a více. Při kratším pobytu do 14 dní se jedná o jednorázové navýšení 100 €.

Navýšení je ve všech případech posuzováno v souladu se *zákonem č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů*, který udává koeficient pro potvrzení nároku na přídavek na dítě. Tento koeficient je rozhodný i v případě posouzení navýšení na mobility programu Erasmus+. V současné době (ke dni 1. 1. 2024) koeficient představuje 3,4násobek životního minima pro danou domácnost.

Navýšení je posuzováno a uděleno před začátkem mobility studenta.

2.2.1 Student s ekonomickou překážkou

- **student si může žádat do 26 let (včetně 26 let; rozhodný věk je posuzován před začátkem mobility)**
- **veškerá dokumentace prokazující nárok musí být platná ke dni zahájení mobility**
- potvrzení, která dokládají nárok na finanční navýšení:

- a) rodiče studenta na něj pobírají **přídavek na dítě**:
 - potvrzení o udělení přídavku na dítě v souladu se *zákonem č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů* se dokládá za poslední ukončené čtvrtletí, takové potvrzení je pro účely Erasmus+ mobility platné po celé období mobility
- b) student již pobírá sociální stipendium na své domácí vysoké škole:
 - rozhodnutí o přiznání sociálního stipendia
- c) student již pobírá jiné speciální stipendium udělované vysokou školou z důvodu ekonomického znevýhodnění:
 - potvrzení o udělení speciálního stipendia
 - *např. student z důvodu své situace již získává mimořádné stipendium přidělené děkanem či jinou osobou oprávněnou k přiznání mimořádného stipendia z důvodu špatné finanční situace*
- d) student je veden v zahraničním systému, který dokládá nízké socio-ekonomické prostředí
- e) student pobírá sociální dávky v zemi svého původu:
 - potvrzení o pobírání dávek v zemi původu s překladem do anglického nebo českého jazyka
- f) student, který má oba rodiče v cizí zemi (zemi svého původu) a zároveň doloží nízké příjmy domácnosti:
 - potvrzení o příjmech domácnosti, které nepřevyšují 3,4násobek životního a existenčního minima v ČR
 - výše životního minima je počítána z domácnosti, kde má student vedené trvalé bydliště

- **potvrzení je dále doplněno čestným prohlášením, že student nemá žádné další příjmy, než byly doloženy**

2.2.2 Student s dětmi

- **věk neomezen**
- nutné doložit rodný list a současně:
 - a) aktuální potvrzení o příjmech domácnosti, které nepřevyšují 3,4násobek životního a existenčního minima
 - b) nebo potvrzení o přídavku na dítě (v tomto případě student doloží tento dokument za poslední ukončené kalendářní čtvrtletí, případně za období realizace mobility)
- **potvrzení je dále doplněno čestným prohlášením, že student nemá žádné další příjmy, než byly doloženy**

2.2.3 Student pobírající sirotčí důchod

- **student si může žádat do 26 let (včetně 26 let; rozhodný věk je posuzován před začátkem mobility)**
- nutné doložit potvrzení o pobírání sirotčího důchodu a současně příjmy domácnosti, které nepřevyšují 3,4násobek životního a existenčního minima
- výše životního minima je počítána z domácnosti, kde má student vedené trvalé bydliště

- **potvrzení je dále doplněno čestným prohlášením, že student nemá žádné další příjmy, než byly doloženy**

2.2.4 Student se specifickými potřebami na stravování

- **student si může žádat do 26 let**
- aktuální lékařskou zprávu, ze které vyplývá nárok na požadované náklady spojené se specifickými potřebami na stravování
- v případě kombinace s podporou inkluze není možné, aby se náklady svým účelem dublovaly

3 PŘIJÍZDĚJÍCÍ ÚČASTNÍCI

V rámci projektů tzv. Mezinárodní kreditové mobility a v mimořádných případech i v projektech mobilit mezi programovými zeměmi je situace ohledně finanční podpory pro překonání bariér účastníků s omezenými příležitostmi odlišná vzhledem k zapojení partnerských organizací a účastníků ze třetích zemí nepřidružených k programu. Větší váha je vzhledem k diverzitě partnerů a třetích zemí nepřidružených k programu kladena na nastavení podmínek mezi partnery a interní strategii pro inkluzi a diverzitu na VŠ s ohledem na přijímání účastníků ze třetích zemí nepřidružených k programu a deklarované závazky plynoucí z projektových žádostí.

Pokyny a doporučení Národní agentury k implementaci na úrovni VŠ jsou shrnuty níže dle kategorií definovaných programovou příručkou Erasmus+.

3.1 ZDRAVOTNÍ POSTIŽENÍ

3.1.1 Definice

Tento pojem zahrnuje fyzické, duševní, mentální nebo smyslové postižení, které v kombinaci s různými překážkami může dané osobě bránit, aby se plně a účinně zapojila do společnosti za stejných podmínek jako ostatní.

3.1.2 Pokyny a doporučení

Všechny tři skupiny nástrojů podpory účastníků (viz kapitola 1) lze využít pro podporu přijíždějících účastníků se zdravotním postižením. Příjemce grantu by měl definovat v interní dokumentaci případné subkategorie zdravotních postižení a jejich vazbu na jednotlivé typy podpory. Pravidla pro podporu účastníků mohou být i předmětem meziinstitucionální dohody včetně požadavků na vedení, ověření a sdílení dokumentace. S využitím podpory inkluze na základě reálných nákladů se pojí stejná pravidla jako pro vyjíždějící účastníky (viz kapitola 2.2).

3.1.3 Dokumentace

BM: Obecný komentář k poskytnutí dodatečné finanční nebo jiné podpory s odkazem na konkrétní interní dokumentaci.

IRO: Závisí na typu podpory. V případě podpory formou uskutečnění krátkodobé kombinované mobility nebo podpory, která byla poskytnuta na základě uvolnění kapacit školy, není kromě vazby na interní dokumentaci nebo meziinstitucionální dohodu s partnerem požadována další dokumentace. Pokud je poskytnuta dodatečná finanční podpora na základě reálných nákladů, k dispozici by měly být podpůrné dokumenty podobně jako u vyjíždějících účastníků.

3.1.4 Příklady využití

Zdravotní postižení studenta vyžaduje úpravu ubytování, která s sebou nese pro studenta zvýšenou finanční zátěž než alternativní ubytování nabízené účastníkům bez postižení. Rozdíl v ceně pak bude předmětem nároku na dodatečné prostředky v rámci Podpory inkluze dané proplacením reálných nákladů.

3.2 ZDRAVOTNÍ PROBLÉMY

3.2.1 Definice

Překážky mohou vyplývat ze zdravotních problémů včetně závažných onemocnění, chronických onemocnění nebo jakéhokoli jiného stavu souvisejícího s fyzickým nebo duševním zdravím, který brání účasti v programu.

3.2.2 Pokyny a doporučení

Všechny tři skupiny nástrojů lze využít pro podporu přijíždějících účastníků se zdravotními problémy. Příjemce grantu by měl definovat v interní dokumentaci případné subkategorie zdravotních problémů a jejich vazbu na jednotlivé typy podpory. Pravidla pro podporu účastníků mohou být i předmětem meziinstitucionální dohody včetně požadavků na vedení, ověření a sdílení dokumentace. S využitím Podpory inkluze na základě reálných nákladů se pojí stejná pravidla jako pro vyjíždějící účastníky.

3.2.3 Dokumentace

BM: Obecný komentář k poskytnutí dodatečné finanční nebo jiné podpory s odkazem na konkrétní interní dokumentaci.

IRO: Závisí na typu podpory. V případě podpory formou uskutečnění krátkodobé kombinované mobility nebo podpory, která byla poskytnuta na základě uvolnění kapacit školy, není kromě vazby na interní dokumentaci nebo meziinstitucionální dohodu s partnerem požadována další dokumentace. Pokud je poskytnuta dodatečná finanční podpora na základě reálných nákladů, k dispozici by měly být podpůrné dokumenty podobně jako u vyjíždějících účastníků.

3.2.4 Příklady dobré praxe

Student s bipolární poruchou měl obavy, zda mobilitu zvládne absolvovat, neboť na případné zhoršení stavu mu pojišťovna neposkytla dostatečné krytí. Svým koordinátorem na partnerské univerzitě byl však informován, že mu po začátku mobility může být poskytnuta psychologická pomoc a v případě zhoršení zdravotního stavu by mohl mít nárok na proplacení léčebných výloh z podpory inkluze.

Studentka z Kataru má diagnostikovanou celiakii. Příjemce umožňuje poskytnout v tomto případě navýšení příspěvku na pobytové náklady dle svých směrnic s vazbou na meziinstitucionální dohodu. Na základě zkušeností z dlouhodobé spolupráce s univerzitou v Kataru hodnotí příjemce obecné riziko zneužití pravomocí na úrovni mezinárodního oddělení jako nízké a požaduje potvrzení od zahraniční univerzity o ověření relevance lékařské zprávy. Studentka tak získá potřebné navýšení příspěvku.

3.3 PŘEKÁŽKY SPOJENÉ SE SYSTÉMY VZDĚLÁVÁNÍ

3.3.1 Definice

Osoby, pro které je v systémech vzdělávání a odborné přípravy z různých důvodů obtížné dosáhnout uspokojivých výsledků, osoby předčasně odcházející ze vzdělávání, osoby, které nejsou zaměstnané ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy (NEET) a dospělé osoby s nízkou kvalifikací se mohou setkávat s překážkami. Ačkoli svou úlohu mohou hrát i jiné faktory, tyto obtíže při vzdělávání, byť mohou souviset i s osobní situací, většinou vyplývají ze systému vzdělávání, který vytváří strukturální omezení a/nebo plně nezohledňuje konkrétní potřeby jednotlivce. Jednotlivci mohou překážkám v účasti čelit i v případě, že jim struktura vzdělávacích programů v rámci jejich studia ztěžuje mobilitu ve vzdělávání nebo odborné přípravě v zahraničí.

3.3.2 Pokyny a doporučení

Podobně jako v případě vyjíždějících účastníků se tato kategorie v případě vysokých škol vztahuje zejména na studenty zapsané ve specifických studijních oborech, kde struktura vzdělávacího programu značně omezuje možnosti mobility. Tyto obory lze definovat v interní dokumentaci nebo v meziinstitucionální dohodě pro umožnění organizace krátkodobých kombinovaných mobilit. Posouzení způsobilosti studenta pro účast na krátkodobé kombinované mobilitě proti výše zmíněné překážce může být přeneseno na kompetentní osobu, pokud budou systémově zachovány principy transparentnosti a rovného přístupu. Pokud v této kategorii shledáte finanční podporu účelnou, primárně prosíme o konzultaci s DZS.

3.3.3 Dokumentace

BM: Obecný komentář k poskytnutí dodatečné podpory s odkazem na konkrétní interní dokumentaci.

3.3.4 Příklady dobré praxe

Student architektury z Gruzie by kvůli dlouhodobé mobilitě ztratil vazbu na svůj studijní kruh a uměleckého garanta svého studia. Na základě meziinstitucionální dohody však VŠ v Gruzii označila jeho obor jako specifický pro omezenou příležitost jeho studentů účastnit se dlouhodobé mobility. Student tak dostal možnost přihlásit se na měsíční studijní pobyt v rámci letní školy pořádané v ČR kombinované s virtuální prací, na které s dalšími účastníky kurzu bude další dva týdny spolupracovat.

3.4 KULTURNÍ ODLIŠNOSTI

3.4.1 Definice

Kulturní odlišnosti mohou jako překážky vnímat lidé z jakéhokoli prostředí, na osoby s omezenými příležitostmi však mohou mít tyto odlišnosti zvláštní dopad. Tyto odlišnosti mohou představovat významné překážky v učení obecně, zvláště pak pro osoby z rodin migrantů nebo uprchlíků (zejména nově příchozí migranty), příslušníky národnostních nebo etnických menšin, uživatele znakového jazyka, osoby s potížemi s jazykovým přizpůsobením nebo kulturním začleněním atd. Při účasti na jakémkoli druhu programových aktivit může konfrontace s cizími jazyky a kulturními rozdíly jednotlivce odrazovat a určitým způsobem omezovat výhody plynoucí z této účasti. Tyto kulturní odlišnosti mohou dokonce bránit potenciálním účastníkům v podání žádosti o podporu prostřednictvím programu, proto celkově představují obecnou překážku účasti.

3.4.2 Pokyny a doporučení

Automaticky způsobilí pro navýšení jednotkového příspěvku na bytové náklady jsou přijíždějící účastníci z Ukrajiny. Navýšení pro přijíždějící účastníky z dalších válkou sužovaných oblastí může VŠ udělit obecně nebo po individuálním posouzení. V takovém případě by interní dokumentace měla reflektovat pravidla pro přidělení této podpory. Standardně bude v této kategorii využívána podpora plynoucí z projektové žádosti, meziinstitucionálních dohod a kapacit VŠ. Samotná obecná příprava účastníků před příjezdem a podpora kulturní integrace by jako nástroj být chápána neměla. Pokud je však na základě individuální potřeby nutná dodatečná podpora, lze takovou mobilitu klasifikovat ve smyslu omezených příležitostí.

3.4.3 Dokumentace

BM: Obecný komentář k poskytnutí dodatečné finanční nebo jiné podpory s odkazem na konkrétní interní dokumentaci.

3.4.4 Příklady dobré praxe

Studentka z Myanmaru se nachází kvůli svému statutu uprchlíka v situaci, kdy jí s možností ubytování na koleji 800 € na pobyt stačí, ale na začátku mobility je jí poskytována zdarma ze strany VŠ profesionální psychologická pomoc.

Na mobilitu přijel student, který čelí velké výzvě v podobě kulturního začlenění v oblasti pro jiné studenty standardních úkonů (nákup v samoobsluze, jednání s úřadem nebo jednotlivci při sjednávání ubytování, pochopení studijních mechanismů atd.). Ze strany mezinárodního oddělení, případně dalších pracovišť na VŠ se mu dostává nadstandardní podpory, která jsou zatížena více než obvykle. Ve vazbě na interní dokumentaci školy může být charakteristika omezené příležitosti studenta použita ve výkazu mobility.

3.5 SOCIÁLNÍ PŘEKÁŽKY

3.5.1 Definice

Překážky v oblasti sociálního přizpůsobení, jako jsou omezené sociální kompetence, antisociální nebo vysoce rizikové chování, sociální marginalizace či status (bývalého) pachatele trestné činnosti nebo osoby, jež užívá (nebo užívala) návykové látky nebo alkohol, mohou pro účastníka představovat překážku i v případě mobility. Další sociální překážky mohou pramenit z rodinných poměrů, například pokud se jedná o osobu, jež má jako první v rodině získat přístup k vysokoškolskému vzdělávání, nebo o rodiče (zejména rodiče samoživitele), pečovatele, živitele či sirotka nebo o osobu, která žila nebo v současné době žije v ústavní péči.

3.5.2 Pokyny a doporučení

V případě, že finanční podpora může být poskytnuta účelně, lze přiznat účastníkovi navýšení příspěvku na pobytové náklady. Součástí interní dokumentace pak budou pravidla pro přidělení tohoto navýšení, která reflektují potřebu transparentnosti a rovného přístupu. Podobně může být účastníkovi poskytnuta podpora i ve formě využití kapacit VŠ a přidružených pracovišť, která nemá finanční charakter. Krátkodobé kombinované mobility jsou další z možností, kterou v této kategorii lze využít s vazbou na interní dokumentaci nebo závazky v meziinstitucionální dohodě a projektové žádosti.

3.5.3 Dokumentace

BM: Obecný komentář k poskytnutí dodatečné finanční nebo jiné podpory s odkazem na konkrétní interní dokumentaci.

IRO: V případě poskytnutí navýšení příspěvku na pobytové náklady by měla být ve složce k dispozici dokumentace, která nárok dokládá v souladu s interními předpisy organizace. Přípustné je i čestné prohlášení, pokud bylo riziko zneužití vyhodnoceno jako nízké.

3.5.4 Příklady využití

Studentka s dítětem nemohla přijet na dlouhodobou mobilitu do ČR, její žádost o víza byla zamítnuta. Bylo jí však umožněno vyjet na krátkodobý pobyt i s dítětem, včetně navýšení příspěvku na pobytové náklady. Protože jí bylo schválené i navýšení, ale studentka nedisponovala oficiálním dokladem o dítěti, koordinátor ve složce eviduje letenku i potvrzení o ubytování dítěte na kolejích.

3.6 EKONOMICKÉ PŘEKÁŽKY

3.6.1 Definice

Ekonomické znevýhodnění, jako je nízká životní úroveň, nízký příjem, účastník vzdělávání, jenž musí pracovat pro vlastní obživu, závislost na systému sociálního zabezpečení, dlouhodobá nezaměstnanost, nejistá situace nebo chudoba, bezdomovectví, zadluženost nebo finanční problémy atd., mohou představovat překážku. Další obtíže mohou vyplývat z omezené převoditelnosti služeb (zejména podpory pro osoby s omezenými příležitostmi), které musí být „mobilní“ spolu s účastníky, kteří cestují do vzdáleného místa, či dokonce do zahraničí.

3.6.2 Pokyny a doporučení

V případě, že finanční podpora může být poskytnuta účelně, lze přiznat účastníkovi navýšení příspěvku na pobytové náklady. Součástí interní dokumentace pak budou pravidla pro přidělení tohoto navýšení, která reflektují potřebu transparentnosti a rovného přístupu. Podobně může být účastníkovi poskytnuta podpora i ve formě využití kapacit VŠ a přidružených pracovišť, která nemá finanční charakter. Krátkodobé kombinované mobility jsou další z možností, kterou v této kategorii lze využít s vazbou na interní dokumentaci nebo závazky v meziinstitucionální dohodě a projektové žádosti.

3.6.3 Dokumentace

BM: Obecný komentář k poskytnutí dodatečné finanční nebo jiné podpory s odkazem na konkrétní interní dokumentaci.

IRO: V případě poskytnutí navýšení příspěvku na pobytové náklady by měla být ve složce k dispozici dokumentace, která nárok dokládá v souladu s interními předpisy organizace. Přípustné je i čestné prohlášení, pokud bylo riziko zneužití vyhodnoceno jako nízké.

3.6.4 Příklady využití

Např. pro Izrael je častý jev, že student má zároveň rodinu a stabilní práci. Navýšení pobytového příspěvku mu může pomoci pokrýt zvýšené náklady na účast na mobilitě. Alternativním řešením pro takového účastníka by mohla být příležitost vyjet na kratší dobu.

Student zvažuje, zda si může dovolit přijet na mobilitu ze Zambie, kde v průběhu mobility platí školné. Obává se, že by výjezd mohl ohrozit včasné ukončení studia a případný další semestr by byl nesnesitelnou finanční zátěží. Partneři se však dohodli, že student může vyjet na kratší dobu v průběhu léta s přípravným online kurzem, kde se svými dalšími spolužáky z celého světa bude pracovat na teoretickém rámci pro navazující fyzickou praktickou část.

Student byl přijat na mobilitu do české VŠ. Sdílel, že však nemá dostatek prostředků na předfinancování letu. Aby student mohl přiletět, VŠ s přijetím určité míry rizika uvolnila kapacitu a pro účastníka ve výjimečném případě letenku zakoupila. V rámci studentova grantu pak proběhlo vyrovnání.

V případě, že student nemá vlastní notebook ani zdroje na jeho pořízení, může na základě jeho žádosti VŠ toto i jiné vybavení zapůjčit.

3.7 PŘEKÁŽKY SOUVISEJÍCÍ S DISKRIMINACÍ

3.7.1 Definice

Překážky se mohou objevit z důvodů diskriminace spojené s pohlavím, věkem, etnickým původem, náboženským vyznáním, přesvědčením, sexuální orientací, zdravotním postižením nebo průřezovými faktory (kombinace dvou nebo více z uvedených překážek souvisejících s diskriminací).

3.7.2 Pokyny a doporučení

V případě, že finanční podpora může být poskytnuta účelně, lze přiznat účastníkovi navýšení příspěvku na pobytové náklady. Součástí interní dokumentace pak budou pravidla pro přidělení tohoto navýšení, která reflektují potřebu transparentnosti a rovného přístupu. Podobně může být účastníkovi poskytnuta podpora i ve formě využití kapacit VŠ a přidružených pracovišť, která nemá finanční charakter. Krátkodobé kombinované mobility jsou další z možností, kterou v této kategorii lze využít s vazbou na interní dokumentaci nebo závazky v meziinstitucionální dohodě a projektové žádosti.

3.7.3 Dokumentace

BM: Obecný komentář k poskytnutí dodatečné finanční nebo jiné podpory s odkazem na konkrétní interní dokumentaci.

IRO: V případě poskytnutí navýšení příspěvku na pobytové náklady by měla být ve složce k dispozici dokumentace, která nárok dokládá v souladu s interními předpisy organizace. Přípustné je i čestné prohlášení, pokud bylo riziko zneužití vyhodnoceno jako nízké.

3.7.4 Příklady dobré praxe

Studentka z Izraele má obavu, že s jejími nároky na košer stravování budou spojené vysoké náklady, které si nebude moci dovolit i při nároku na jednotkový pobytový příspěvek. Příjemce s touto variantou však počítal a po analýze možností košer stravování ve městě pobytu se rozhodnul pro přiznání jednotkového navýšení, které je komunikováno s partnerskou VŠ i studentkou, která se nakonec rozhodne nabídku na výjezd přijmout.

Transgender student vznesl požadavek na navýšení příspěvku na ubytování v jednolůžkovém pokoji/bytě. V aktuální relevantní směrnici VŠ tato možnost nebyla ošetřena. Směrnice však nabízí možnost žádost projednat v mimořádně ustanovené komisi, jejíž rozhodnutí je poté integrováno do směrnice pro zachování rovného přístupu pro další podobné případy.

3.8 GEOGRAFICKÉ PŘEKÁŽKY

3.8.1 Definice

Pokud osoby žijí ve vzdálených nebo venkovských oblastech, na malých ostrovech nebo v okrajových/nejvzdálenějších regionech, na předměstích, v méně obsluhovaných oblastech (omezená veřejná doprava, nedostatečná vybavenost) nebo v méně rozvinutých oblastech třetích zemí atd., může to znamenat překážku.

3.8.2 Pokyny a doporučení

Každý účastník, který musí cestovat za účelem zajištění víz do třetí země pro chybějící zastupitelský úřad v zemi, naplňuje předpoklady pro osobu s omezenými příležitostmi. Pokud VŠ podpoří tyto studenty z grantu na organizaci mobilit (OS) nebo vlastních zdrojů, pak lze mobilitu takto registrovat.

3.8.3 Dokumentace

BM: Obecný komentář k poskytnutí dodatečné finanční nebo jiné podpory s odkazem na konkrétní interní dokumentaci.

3.8.4 Příklady dobré praxe

Student z Bolívie byl nominován pro účast na mobilitě v ČR. Sdílel však pochybnosti o realizaci, když zjistil, že o víza musí žádat v Chile. VŠ má však mobility s partnerem dobře naplánované. Jeho domovská VŠ studentovi podala veškeré informace o tom, jak si efektivně víza zřídit a poskytla mu finanční prostředky na realizaci cesty do Chile, které s ní sdílel příjemce grantu z OS za tímto účelem dle meziinstitucionální dohody.

4 PŘEHLED SAZEB JEDNORÁZOVÝCH NAVÝŠENÍ

	Krátkodobé mobility	Dlouhodobé mobility	Mezinárodní mobility
Navýšení na omezené příležitosti	100 € (délka 5–14 dní) 150 € (délka 15–30 dní)	250 € /měsíc	Krátkodobé: 100 € (délka 5–14 dní) 150 € (délka 15–30 dní) Dlouhodobé: 250€ na měsíc
Nárok na cestovní náklady	ano	ano	ano

5 ZÁVĚREČNÁ DOPORUČENÍ

Interní dokumentaci k problematice inkluze doporučujeme vytvářet jako flexibilní živý dokument, který může být snadno a rychle upraven a reagovat tak na nové zkušenosti v oblasti podpory inkluze. Zároveň je však třeba mít na paměti, že kontrolní mechanismy pro změnu takového dokumentu je nezbytné zachovat na dostatečné úrovni, aby byl zajištěn rovný přístup a omezeno riziko zneužití častých změn pro nesystémové výhody jednotlivců oproti jiným v obdobné situaci.

Zejména v případech, kdy existují pochybnosti o souladu porozumění inkluzi definované v programu Erasmus+ s partnerem, zvažte možnost dohodnout se na vaší účasti na výběrových řízeních.

Téma inkluze a specifické atributy její implementace na VŠ doporučujeme zařazovat na setkání s protějšky na partnerských institucích.

Může se stát, že přijíždějící účastníci mobilit budou splňovat více podmínek, díky nimž budou moci být z hlediska Erasmus+ zařazení do kategorie účastníků s omezenými příležitostmi. Je možné, že žádná z nich by samostatně neindikovala nárok na navýšení jednotkové pobytové podpory, ale v kombinaci je na místě udělení podpory zvážit (v takovém případě by měla být tato kombinace zachycena v interní dokumentaci).

Pokud se setkáte s případem, který by dle vašeho názoru měl být předmětem další podpory a ve výše popsaných doplňujících kritériích pro to nevidíte prostor, neváhejte nás informovat. Stejně tak nás kontaktujte v případě dotazů nebo pochybností.

Berte prosím v úvahu, že u tohoto dokumentu může docházet k častějším aktualizacím v návaznosti na poznatky z praxe, zkušenosti z implementace a případné změny nastavení ze strany EK nebo DZS.